

10 Beseda, dve o vremenu

1. Oglejte si vremensko poročilo in odgovorite.

1. Koliko stopinj je bilo v Ljubljani, Budimpešti in na Reki?
2. Koliko stopinj je bilo v Zagrebu, Celovcu, Rimu in na Dunaju?
3. Kje je bila temperatura 15 stopinj in kje samo 0 stopinj?
4. Kakšno vreme je bilo v Ljubljani, na Reki ...?
5. Kakšno vreme je bilo v Zagrebu, na Dunaju ...?
6. Kje je bilo najtopleje?
7. Kje je bilo najhladneje?

MESTO	VREME	TEMP. °C
Ljubljana	delno jasno	17
Zagreb	oblačno	12
Reka	sonce	20
Celovec	delno oblačno	15
Dunaj	megla	12
Trst	jasno	18
Rim	sonce	22
Budimpešta	vetrovno	11
Pariz	delno jasno	15
London	dežuje	12
Moskva	sneži	0

2. Preberite naslednja dialoga:

A: Danes je pa lepo, a ne?

B: Ja, krasno. Človek se dobro počuti, če je vreme lepo.

A: Obupno se počutim. Utrujen sem, brez energije, nič se mi ne da.

B: Nič čudnega. Samo poglej, kakšno vreme je. Najbrž je zelo nizek pritisk.

Pozor

Pazite na naglas:

kakšen? lép

kakšna? lépa

kakšno? lépo   kako? lepó

Danes je lépo vreme. Danes je res lepó.

Pazite na besedni red:

Nič se mi ne da.

Prav nič se mi ne da.

Danes se mi nič ne da.

3. Preberite in odgovorite.

Vreme danes

Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno, čez dan in popoldne bodo krajevne plohe, možne so tudi posamezne nevihte. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 9, najvišje dnevne od 12 do 17, na Primorskem do 19 stopinj Celzija.

Kakšno bo vreme danes? _____

Ali bo deževalo? _____

Kakšne bodo temperature? _____

Koliko stopinj bo na Primorskem? _____

4. Oglejte si še naslednja besedila. Podčrtajte izraze, ki opisujejo vreme.

Vremenska slika

Nad večjim delom Evrope je obsežno območje visokega zračnega pritiska. V višinah priteka k nam s severovzhodnimi vetrovi prehodno hladnejši zrak.

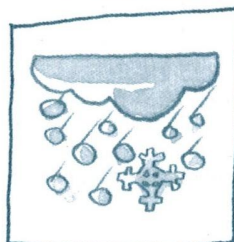
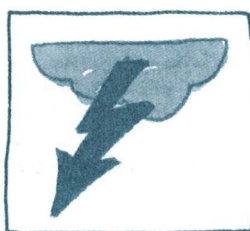
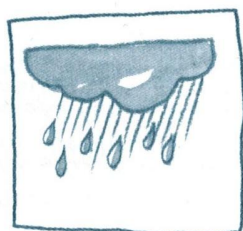
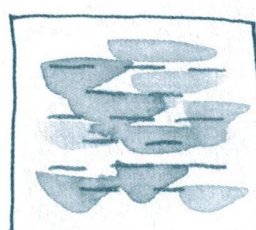
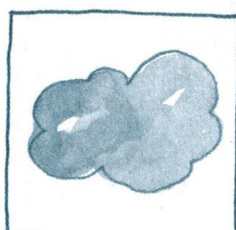
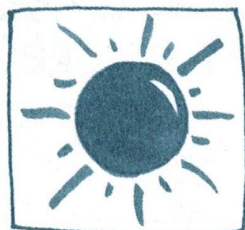
Obeti

V ponedeljek bo sončno, zjutraj in dopoldne bo po nižinah megla ali nizka oblačnost. Zjutraj je še nevarnost slane. V torek se bo na Primorskem in v višjih legah nadaljevalo lepo jesensko vreme. HMZ RS

Napoved za Slovenijo

Danes bo sončno. Zjutraj bo ponekod po nižinah megla. Najnižje jutranje temperature bodo od -2 do 4, ob morju 8, najvišje dnevne od 12 do 16, na Primorskem okoli 18 stopinj. Zjutraj je nevarnost slane. HMZ RS

5. Oglejte si še ostale vremenske simbole in povejte, kaj pomenijo.

6. Preberite še eno vremensko napoved (govori o vremenu v prihodnosti: danes, jutri) in jo spremenite v vremensko poročilo (govori o vremenu v preteklosti: včeraj, ...):

NAPOVED ZA SLOVENIJO

Na Primorskem bo pretežno jasno, pihala bo šibka burja. Drugod bo sprva še zmerno oblačno, čez dan pa se bo tudi v osrednji Sloveniji postopno zjasnilo. Najnižje jutranje temperature bodo od 3 do -3, ob morju 6, najvišje dnevne od 9 do 13, na Primorskem okoli 19 stopinj C.

NAPOVED ZA SOSEDNJE POKRAJINE

Prevladovalo bo sončno vreme z jutranjo meglo ponekod po nižinah.

VREMENSKA SLIKA

Nad Evropo je območje visokega zračnega pritiska. V višinah začneta k nam pritekati spet postopno toplejši in suh zrak.

KAKO KAZE

V torek in sredo bo pretežno jasno z jutranjo meglo po nižinah. Žjutraj bo ponekod še nevarnost slane.

BIOVREMENSKA NAPOVED

Obtežitev zaradi vremena bo majhna in le vremensko najbolj občutljivi ljudje bodo imeli manjše težave.

Nadaljujte:

Na Primorskem je bilo _____

---

7. Preberite naslednje besedilo.

Najhladnejša prva polovica septembra v zadnjih štiriinšedesetih letih

PETEK, TRINAJSTEGA - SVETOVNI REKORDER!

»Tega, da bi si morala takoj po dopustu obleči nogavice, sploh ne pomnim,« se je jezila gospa v dvigalu poslovne stolpnice. »Jaz pa srajco z dolgimi rokavi!« je njene misli o nenavadno mrzlem septembru dopolnil njen kolega. Do danes, ko je za nami že osemnajst dni kislega in mrzlega septembra, pa so o nenavadnem hladu svoje povedali tudi strokovnjaki Hidrometeorološkega zavoda v Ljubljani.

Za prvo polovico tega meseca so namreč v Ljubljani izračunali povprečno najvišjo dnevno temperaturo zraka, kakršne ni bilo že štiriinšedeset let! Znašala je namreč le 18,3 stopinje Celzija. V prvih petnajstih septembrskih dneh je bilo v tem stoletju hladneje le leta 1901, 17,3 stopinje Celzija, leta 1912 (16,3 stopinje Celzija) in leta 1922 (16,6 stopinje Celzija). Dolgoletna povprečna najvišja dnevna temperatura zraka v Ljubljani je ta čas običajno okoli 23 stopinj Celzija.

V dosedanjih letošnjih septembrskih dneh pa smo doživeli tudi petek, ki ni bil samo trinajsti, ampak tudi najhladnejši trinajsti september v vsem stoletju! Ta dan se je v Ljubljani živo srebro povzpelo namreč čez dan le do 12,2 stopinje Celzija!

Že ves september se namreč nad našimi kraji kot tudi nad večjim delom Evrope obnavlja območje nizkega zračnega pritiska, nam je povedal **Janez Markošek** s Hidrometeorološkega zavoda v Ljubljani. Nižje temperature, kot so običajne za ta letni čas, imajo zato vsi kraji v južni Evropi, celo sredozemske države, kot so Španija, Italija in Grčija.

Tekst: ŽIVA AGREŽ

Foto: DOKUMENTACIJA DELA

PODNEBJE V SLOVENIJI

Slovenija leži v srednji Evropi, kjer se stikajo štiri velike evropske geografske enote: Alpe, Panonska kotlina, Dinarsko gorovje in Sredozemlje, zato jo geografsko lahko delimo na: alpski svet, panonski svet, dinarski svet in sredozemski svet.

Slovenija leži v zmernotoplem pasu. Bližina Sredozemskega morja in predvsem Atlantskega oceana ji s prevladujočimi jugozahodnimi vetrovi zagotavljajo dovolj vlažnih zračnih mas, ki prinašajo padavine. Prehodna lega med Jadranskim morjem, celinsko Panonsko kotlino in Alpami povzroča mešanje različnih podnebnih vplivov na slovenski prostor.

Temperature se na vsakih 100 m višinske razlike znižajo za 0,6 stopinj Celzija. Zato imajo gorati predeli Slovenije nižjo temperaturo kot nižinski. Na temperature pa vpliva tudi bližina morja. Poleg tega je na goratem severozahodu tudi več padavin kot v nižinah.

V Sloveniji velik del površja zavzemajo dna ravnin, kotlin, dolin in kraških polj. Na njih se pojavlja temperaturni obrat. Pojav je pogostejši v hladni polovici leta, traja pa od nekaj dni do enega tedna, redkokdaj dlje. Pojav je omejen približno na šestino površja Slovenije, vendar tukaj prebivajo kar tri četrtine vsega prebivalstva. Problem, ki ob tem nastaja, je prekoračitev dopustnih koncentracij škodljivih snovi v zraku.

Količina padavin se zmanjšuje od zahoda proti vzhodu, od 2500 mm do 800 mm. Največ padavin dobi gorati severozahod, ko vlažne mase iz morja trčijo na gorske pregrade Julijskih Alp in Visokih dinarskih planot. Količina padavin pa občasno zelo niha in prihaja do suš, med jesenskim deževjem pa do poplav. Te naravne nesreče povzročajo veliko škodo, še posebej zaradi pomanjkanja ustreznih namakalnih sistemov in nepremišljenih posegov v okolje (gradnja na poplavnih območjih, neustrezna zaščita naselij, pretirana regulacija vodotokov ipd).

Vrste podnebij v Sloveniji

Submediteransko podnebje je omejeno na jugozahodno Slovenijo, od obale do visokih Dinarskih kraških planot. Je najbolj toplo in milo podnebje v Sloveniji, saj vplivi morja blažijo zimski mraz in poletno vročino. Značilne so mile zime in največ sončnih dni v državi. Od pravega sredozemskega podnebja se loči po večji količini padavin in nižjimi temperaturami.

Zmerno celinsko podnebje je značilno za večji del Slovenije. Povprečne temperature najhladnejšega meseca so nižje od 0 °C. Na vzhodnem delu tega podnebja se pojavlja že poletni višek padavin, ki je značilen za podnebje celinske Evrope. Zime so precej hladne, poletja precej vroča.

Alpsko podnebje je značilno za alpska visokogorja, pripadajoče gorske doline in nekatere visoke Dinarske planote. Je najbolj ostro podnebje v državi. Temperature so čez vse leto nižje kot drugod. Istočasno so to območja z največ padavinami, ki v hladni polovici leta padejo praviloma v obliki snega.

Skrajnosti slovenskega podnebja

Najvišja temperatura v Sloveniji je bila izmerjena 5. julija 1952 v Krškem (40,7 °C). Najnižje temperature so izmerili 9. januarja 2009 v mraziščih na Komni, kjer je dosegla -49,1 °C.

Poplave nastanejo zmeraj ob obilnem deževju, ko tla zaradi namočenosti niso dovolj vpojna, vsa padavinska voda pa ne more odteči dovolj hitro. Tako je iz Zgornjega Posočja znan primer, ko so v enem samem dnevu namerili 423 mm padavin, kar je več, kot jih pade v osrednjem delu Španije v povprečju celo leto.

STOPNJEVANJE PRIDEVNIKA - STUPŇOVÁNÍ PŘÍDAVNÝCH JMEN

2. stupeň -ejši/-ši/-ji -bolj/manj
3. stupeň naj + -ejši/-ši/-ji **najbolj/najmanj**

-ši zpravidla jednoslabičná slova: lep, hud, hrd
-ji dochází k změkčení: c-č, z-ž, s-š...

-ši		-ji		-ejši	
lep	lepši	težek	težji	bogat	bogatejši
mlad	mlajši	drag	dažji	čist	čistejši
hud	hujši	nizek	nižji	star	starejši
grd	grši	ozek	ožji	nov	novejši
kratek	krajši	visok	višji	hiter	hitrejši
širok	širši	globok	globlji	močen	močnejši
dolg	daljši	lahek	lažji	šibek	šibkejši
dober	boljši	velik	večji	temen	temnejši
trd	trši			droben	drobnejši
				grenek	grenkejši
				sladek	sladkejši
				zanimiv	zanimivejši

-bolj/manj

barvy: bolj rdeč - najbolj rdeč; rumena - bolj rumena - najbolj rumena

příd. jm. vyjadřující počasí:

deževen - bolj deževen - najbolj deževen; sončen - bolj sončen - najbolj sončen

příd. jm. končící na -en:

bolen, duševen, utrujen, opremljen, podoben, naraven, konkreten, racionalen

ostatní:

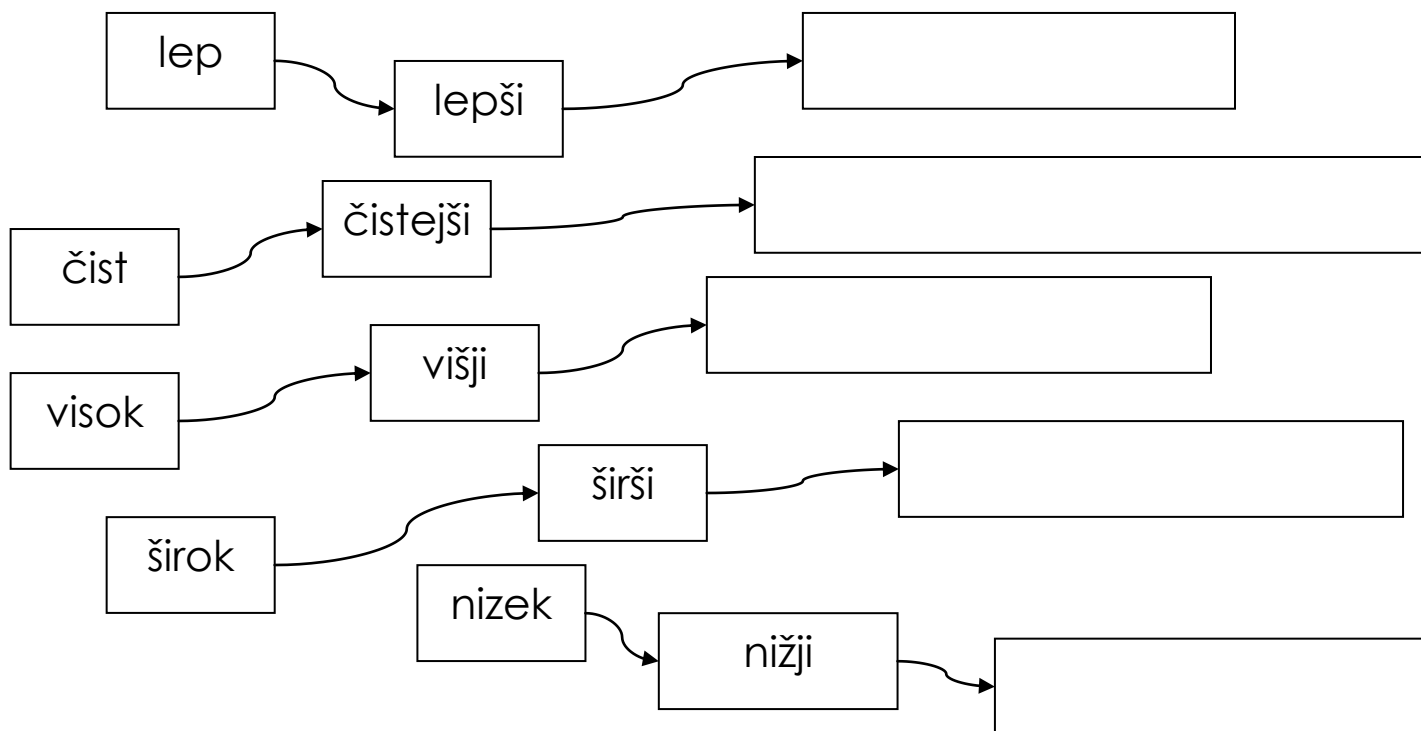
vroč, suh, moker, kuhan, zaspan, zdrav, odkrit, učinkovit...

při stupňování pozor na rod:

mužský trd-trši-najtrši
ženský trda-trša-najtrša
střední trdo-trše-najtrše

moder-bolj moder- najbolj moder
modra-bolj modra-najbolj modra
modro-bolj modro-najbolj modro

Nadaljuj zaporedje.

Vstavi: težja, najtežja, lažja, najlažja.

Žaba je _____ od srne in _____ od mravlje.

Srna je _____ od žabe in mravlje. Torej je srna _____ od vseh treh.

Mravlja je _____ od žabe in srne. Torej je mravlja _____ od vseh treh.